

BUITEN

1^E JAARGANG N^O. 9.

ZATERDAG 13 JULI 1907.

Foto C. H. Eijkman.

IN DE VELUWE.

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

REDACTIE:

HENRI VAN BOOVEN, te Hilversum, met medewerking van JHR. JAN FEITH en WILLEM MULIER.

MEDEWERKERS.

ARCHITECTUUR, (Gebouwen, woninginrichting, meubelen, verlichting, verwarming, enz.) TUINARCHITECTUUR, PLAATSBSCHRIJVING: W. BAX JR., WOUTER COOL, H. J. DAMMERMAN JR., J. W. HANRATH, PROF. K. SLUYTERMAN, F. SMIT KLEINE, LEONARD A. SPRINGER, D. F. TERSTEEG, J. H. DE VEER, P. WESTBROEK.
BLOEMEN- EN MOESTUIN; (Serres, kassen, enz. vruchtboomen, sierheesters). K. BERENDSEN, JAC. B. BRINK, E. H. J. CUNAEUS, J. J. KRUYFF, A. SCHUTTEVAER, E. TH. WITTE.
FOKKEN EN KWEEKEN: (Paarden, runderen, zwolven, honden, pluimvee en ander gevogelte, visschen, bijen): F. BLAAUW, G. C. DUVAL VERWEY, J. KOOIMAN, CHR. H. J. RAAD, J. H. W. TH. REIMERS, S. SPANJAARD LZN.
FOTOGRAFIE: J. A. BAKHUIS, F. F. BRUYNING JR., MARIE BIJL, WOUTER COOL, DR. A. J. M. GARJEANNE, G. A. M. GARJEANNE, R. TEPE.
IIYGIËNE, (Tuinsteden) OPVOEDING EN ONDERWIJS: J. BRUINWOLD RIEDEL, G. H. DEMMINK, J. C. G. GRASÉ, G. OOSTERBAAN.
LANDBOUW, LANDBOUW-ECONOMIE, HEIDEONTGINNING EN BOSCH-CULTUUR: (Cultuurplanten, woudflora, veredeling van gewassen, enz.) L. BROEKEMA, F. F. BRUYNING JR., V. R. Y. CROESEN, S. R. VON FRANCK, J. RINKES BORGER, J. Z. TEN RODENGATE MARISSSEN, A. J. VAN SCHERMBEEK, C. G. SPENGLER.
LEVENDE NATUUR EN LETTERKUNDIGE BIJDRAGEN: M. J. BRUSSE, MEVR. A. BIJL-VAN SLOOTEN, BERN. CANTER, J. DAALDER DZN, HENRI M. DEKKING, DREVES UITTERDIJK, DR. A. J. M. GARJEANNE, E. HEIMANS, J. HORA ADEMA, DR. EDW. B. KOSTER, LODE BAEKELMANS, JOH. DE MEESTER, HENRI MEIJER, P. TEUNISSEN, J. REDDINGIUS, F. DE SINCLAIR.
METEOROLOGISCHE EN ASTRONOMISCHE MEDEDEELINGEN: DR. C. SCHOUTE, J. VAN DER BILT, PROF. DR. A. A. NIJLAND.
SPORT: (Cricket, golf, hockey, kaatsen, lawontennis, voetbal, ijskolf (bandy), enz.; paardensport; jacht en jachthonden; automobilisme, wielrijden, toerisme; roeien, zeilen, zwemmen, visschen, watertochtsjes; biljarten, schermen, vuistvechten, enz.; wedstrijden) H. F. ADAMS, LUIT. H. BIERMAN, J. COUCKE, PROF. P. H. DAMSTÉ, W. H. R. VAN MANEN, W. WESTRA.

INHOUD:

Cricket-ervaringen in Engeland, door H. v. B., (wordt vervolgd).	blz. 98
Zomermiddag, door G. de Graaf	.. 99
Soestdijk, door J. F., geïllustreerd, (Slot).	blz. 100-104
In de duinen, W. M. P.	.. blz. 104
Een zomervondag aan den vliet, door J. H. de Veer	.. 105
Een oud-Hollandsch balspel (Het Kaatsspel), door W. Westra	.. 105
Varia.	.. 105
Cricket, wielrijden, geïllustreerd	.. 106
Kultuur van meloenen in bakken, door „Tuinbaas“	.. 107
Verhoogde groeikracht van planten onder den indruk van electriciteit, door S.	.. 107
Overbeplanting, door E. Th. W., geïllustreerd	.. 107
Correspondentie	.. 108

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Bij iedere rubriek wordt gelegenheid voor correspondentie opengesteld en gelieve men vragen aan de Redactie te richten.

Fraaie foto's zullen gaarne ter beoordeeling ontvangen worden. Te adresseeren aan de Redactie of aan de Uitgevers. De inzender verzuime vooral niet duidelijk zijn naam en adres te vermelden; ook achter op de foto's.

Van tijd tot tijd zullen prijsvragen voor de beste foto's op een of ander gebied worden uitgeschreven.

De Uitgevers verzoeken betrefsdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene annonce, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Uitgave van SCHELTEMA & HOLKEMA'S BOEKHANDEL
K. Groesbeek & Paul Nijhoff - AMSTERDAM -

CRICKET-ERVARINGEN IN ENGELAND.

HOEVELEN onder ons, die de bekoring der Engelsche openluchtspelen kennen, die zomer na zomer, winter na winter meedoen aan de groote wedstrijden in het vaderland, bekruipt niet bijwijlen de sterke begeerte om eens te spelen in het land waar ze ontstaan zijn, waar ze eeuw na eeuw werden en nog worden beoefend, waar die lichaams oefeningen een zoo grooten invloed hebben op het volkskarakter, ja, op de geheele maatschappelijke ontwikkeling.

Bij mij persoonlijk ontstond die begeerte reeds zeer vroeg. Ik begon cricket eigenlijk eerst ernstig op mijn veertiende jaar te leeren en speelde toen in de tweede klasse competitie van Excelsior, het pittige, Haagsche clubje waarin ook Hamakers, Prager, Kruseman, Perelaar, Schlusen, de jongste Eijken en Bram Welfer meewerkten, allen jongens, die naderhand min of meer het tot zeer verdienstelijke sportslui gebracht hebben. Wij speelden aanvankelijk overal tusschen de straten-in-aanleg achter het Ververschingskanaal, totdat het bestuur van Olympia goed vond dat we de mat van die vereeniging gebruikten op het Malieveld. Later werden Olympia en de „Haagsche“ één, de 's Gr.

Cricket en Footballclub ontstond, de Maliebaan werd „gesloten“ „Excelsior“ het pittige clubje stierf een tragischen dood, doordat de beste leden naar het buitenland gingen of lid werden van de 's Gr. Cricket en F. C.

Sindsdien zijn vele jaren voorbijgegaan. Ik heb mijn wenschen zien in vervulling komen, ben meermalen in Engeland geweest, het vorig jaar drie maanden achtereen en ik kan gerust zeggen, dat ik van mijn leven niet zooveel en ik mag zeggen zoo goed cricket gespeeld heb als juist dien zomer van Mei tot Augustus 1906.

Wie aanleg heeft voor het spel ontwikkelt zich op een Engelschen grond reusachtig vlug, vooral wanneer men gelegenheid heeft zich iederen dag een paar kwartier te oefenen. En ik oefende op den St. Lawrence-ground ijverig: bowlen, batten en fielden.

Ik logeerde bij een mijner Engelsche vrienden in Canterbury een overoud stadje, zeer romantisch tusschen de groene heuvelen van het prachtige, onvergetelijke Kentlandschap, een stadje met de beroemde honderden jaren oude Kathedraal, smalle straatjes, heel oude huisjes met fraai versierde gevels, kleine ruitjes, rondom het stadje de wallen wel tien meters dik, met torens en schietgaten, klimop-begroeid, heerlijke omstreken, korenvelden, hopenaanplantingen en vruchtboomgaarden.

Hier schreef Dean Farrar, deken van de Kathedraal, zijn uitmuntende jongensboeken, waarvan wij ons de meeste nog wel uit onze jonge dagen herinneren. De oudste school van Engeland staat daar ook, de Kings-School, waar de zonen van voornamelijk Engelsche geslachten gedrield worden voor de toelatings-examens voor Oxford en Cambridge. Die jongens hebben met de St. Lawrence en vele andere kleine clubs van Canterbury het recht om tegen een jaarlijksche vergoeding langs de grenzen van de enorme St. Lawrence-ground te spelen.

Deze ground is een van de beste 1e klas gronden in Engeland, het veld is zeer groot, rondom met prachtige hoge boomen begroeid, het is zoo glad als een billart, het gras is den geheelen zomer door groen, alleen in Augustus begint het wat te dorren. Met het Tunbridge Wells veld behoort de St. Lawrence ground aan de Kent-County-Cricket-Club, die er haar home-wedstrijden op laat spelen. Den eersten maandag in Augustus begint de zoogenaamde Canterbury-Cricket-week. Een volle week is Canterbury dan een rumoerig feeststadje.

Na twee uur iederen middag oefende ik een kwartier lang op het voortreffelijk bowlen van de County-professionals, die door contracten vast aan den cricket-ground verbonden zijn. Het waren er een vijftal, twee er van, de besten, deden altijd mee voor de St. Lawrence, ook wel eens voor het A-team. (Dit was de St. L. team bestaande uit personen die in plaats van des Zaterdag, des Donderdagmiddags vrijaf hadden, in tegenstelling met de meer onafhankelijke St. Lawrence leden, die tijd in overvloed schijnen te hebben en desnoods hun geheele leven niet anders kunnen doen dan cricket spelen).

Als ik aan dien zomer van harde crickettraining terug denk, dan is het vooral wel het fielden en het batten waaraan ik de aangenaamste herinneringen heb. Vooral het fielden was een waar genot, altijd den bal keihard, maar totaal ongevaarlijk door de gelijkheid van den grond aanschietend en als van zelf recht in de handen rollend, dadelijk opgepikt en in één beweging terug naar de bowler of wicket-keeper geworpen.

Het middagmaal werd in Canterbury vroeg genomen, omstreeks half-één, dat duurde tot ongeveer half-twee, de pijp werd dan aangestoken, er volgde een genoegelijk praatje in de hal en daarna ging het naar het cricketveld. In geen geval mocht er gespeeld worden wanneer het regende of wanneer de grond nog week was door buien van den vorigen nacht, het gras zou dan verwoest worden en in den vruchtbaren berg-kleiachtigen bovengrond zouden diepe kale plekken ontstaan, niet dan met veel moeite weg te krijgen. Maar als het weer droog was, dan stonden er na half-drie altijd de netten, „winged cricket nets“, drie aaneengesloten naast elkander, in ieder net een wicket, lange strooken net maakten het werk volkomen gevaarloos voor de op de aangrenzende „pitches“ bowlenden.

Ik wachtte altoos tot het net vrij kwam waarin de beste bowler aan het werk was, deze bowlde fast-medium: wanneer hij tegen den wind inwerkte, kon hij den bal laten „zwerven“, soms wel een halven Meter altijd van links naar rechts en altijd was het een yorker of een goed gepitchte bal met veel on-break. In den aanvang kon ik alleen met de grootste oplettendheid dergelijke raakte ik gewend aan het zuivere bowlen. Ik vraagde dan naar dat me dat wenschelijk voorkwam ballen aan den linker of rechter kant van mijn wicket, om te cutten of naar leg te forceeren. Merkwaardig was 't op te merken hoe ongaarne de „prof“ mij „op de beenen“ bowlde, in Engeland verwacht de leg-break bowler natuurlijk het meest van de off-fielders achter het wicket, en de in mijn lichaam goedaardige „prof“ vreesde met dit systeem van oefenen te raken.

Natuurlijk batte ik niet altijd op dezen heer, die hoewel uitmuntend werkend toch iets miste dat juist buitengewoon moeilijk te spelen is. Daar was een ander beroepsspeler, die niet zoo hard bowlde maar die van beide kanten enorm veel effect gaf. Hij had bovendien de kunst van het verwisselen van snelheid en boog zoo bedriegelijk onder den duim, dat het somtijds heel moeilijk was om te beoordeelen of de bal zacht of hard was, ja, het inboog gebowld, vermoedelijk slow moest zijn, terwijl dat toch de hardste bal was, die hij kon geven.

Daar ik veel vrijen tijd had, verlangde ik er sterk naar om zoo spoedig mogelijk eens in een wedstrijd te beproeven of mijn oefeningen mij reeds een eind verder hadden gebracht. De eerste match die ik met het „heeren” elftal van de St. Lawrence meespeelde was er een tegen Dover, die verregende.

In volgende wedstrijden te Walmer tegen de marine-officieren en te Deal tegen een sterke club bleef ik twee malen met dubbele cijfers not out. Maar eerst ongeveer vier weken na mijn komst in Engeland kreeg ik goed de handigheid van het runs maken. Dit nu was volstrekt niet ongewoon. Wij Hollandsche spelers, die eenvoudig omdat de tijd er ons voor ontbreekt, staan verbaasd over de zekerheid waarmee onze Engelsche gasten vrij moeilijk bowlen spelen. Wij zijn hier zóó gewend dat de bal over de bat triomfeert. In Engeland is het op harde wickets *altijd* de bat, die boven den bal staat. De wickets, althans op de county-velden, zijn er zóó gelijk en prachtig onderhouden, dat alleen zeer goede bowlers die veel effect weten te geven en een zéér zuivere lengte houden, op den duur iets in het nadeel van de bat kunnen verrichten. Mijn eigen ondervinding op het gebied van batten was dat de moeilijkheid van het juiste „timen” van den bal geheel ophoudt, naarmate er meer geoefend wordt, ten slotte lijkt het alsof de bal door de bat wordt aangetrokken, alsof we bij instinct den bal op het juiste oogenblik weten te treffen en op de juiste plaats van de bat. Vier weken na mijn aankomst in Engeland dan speelde ik een Donderdagmiddag voor St. Lawrence A-team tegen een school elftal. Dat elftal was op papier sterker dan het in werkelijkheid bleek te zijn. De jongens fieldden evenwel uitstekend. Toen mijn partner reeds 18 runs had en ik nog niets, gaf ik den bowler een dood gemakkelijken „return”, die hij zoo vriendelijk was te laten vallen. Zoo'n gelukje moedigt aan. Als gewoonlijk bowlde met wind mee een fast-bowler, een korte, stevige jongen. Aan den anderen kant werkte een slow-bowler, die ik na eenig talmen niet aarzelde herhaaldelijk voor 4 te slaan. Ik had ondertusschen een anderen partner gekregen en samen met dezen scoorde ik er kalmpjes op los, toch voorzichtig, want het fielden van de jongens bleef voortreffelijk, ook den wicketkeeper hadden we te vreezen. Tiental na tiental verscheen op het scoringbord en ik begon langzamerhand te beseffen dat ik het bowlen volkomen meester was. Dikwijls beproefden change-bowlers mij door de lucht te laten slaan, maar behalve een bal dien ik recht naar voren het veld uitsloeg, hield ik alles tegen den grond. De 100 ging op, ik voelde de vermoedheid wel stijgen, want verreweg de meeste slagen moesten dank het reusachtige veld geheel uitgelopen worden, maar wij scoorden geruimen tijd, ik speelde het vrij zuivere bowlen zoo correct mogelijk en na een anderhalf uur batten kondigden levendige bijvalsbetuigingen mij aan dat ik mijn eerste honderd, tevens de eerste „century” van dat seizoen op den klassieken grond gemaakt had. Kort daarop werd mijn partner prachtig van een harden slag op mid-on gevangen en Captain Harris sloot de innings, zoodat ik not-out bleef. In nog geen twee uur had onze partij voor den val van drie wickets 220 runs gemaakt. De anderen presteerden niet veel en waren allen uit voor 55. Na zulk een wedstrijd waardeert een cricketer dubbel de weelde van een koel paviljoen en van ruime badkamers, zooals die er zijn in het groote steenen Clubgebouw van de Kent-County-Cricket-Club. Des avonds uitrustend van de vermoeienissen, las ik het korte verslag in „The Kentish Observer” van 21 Juni 1906:

„The A team of St. Lawrence secured a victory over the Simon Langton School by 165 runs, scoring 220 for the loss of three wickets and declaring their innings closed, and then dismissing the school for 55. The match was a very one-sided one and of little interest, except for the fine batting of H. van Booven (103 not out), and R. Rhodes (90) for the victors.”

(Wordt vervolgd).

H. v. B.

ZOMERMIDDAG.

EEN van de mooiste momenten in het Hollandsche weidelandschap is wel het zomermiddaguur. Eigenaardig en jammer tevens, dat door den stedeling dit uur niet ten volle begrepen wordt. Immers voor hem duurt de levensdag na den middag tweemaal langer dan ervóór, den oprechten buitenman is het middaguur 't hoogtepunt der zon, hem halveert het den dag, voor hem is de regel: „Rijzen als de zon rijst, slapen als het zonlicht zinkt!”

Klop maar aan in 't boerenland, als de zomeravondschemer donker blauwt, als de nacht gevallen is, die bijna geen nacht heeten mag: rammel met de klinken der gesloten deuren, — ge mocht nog een enkele wakende vinden — voor hen, wier werkdag begint als de halvemaanvormige lichtgaten in de gesloten vensterluiken de aanlichtende morgenschemering verkonden, is de nachtrust al vroeg aangevangen.

Ze moeten met de zon in 't veld; buiten wachten de loeiende koebeesten met melkzwarte uiers den morgen, wachtend staan ze soms al geschaard voor de omheiningen der melkbochten. Nauw is de nieuwe dag geboren, of het is daar al druk bewegen van bezige menschen tusschen bijeengedreven groepen glanzig melkvee.

Daar klinkt al gepraat en gelach van wakkere mannen en vrouwen bij het geklikklak van vaatgerei en gerammel van emmers.

Als de zon nog pas met jonge, nieuwe stralen bleekgoud staat over de bedauwde weiden, dan is de eerste morgenarbeid al volbracht, dan worden de hekken der melkbochten geopend en de veecharen trekken in lange rijstoeten over het malsche grasland tot waar de koeien te grazen beginnen, zich in bonte wanorde verstrooien gaan over de grazige bebloemde vlakte. In rustigen ijver gaan ze met gebogen koppen, scherend langs den grond de vochtige, snuivende snuiten; steeds plukken ze met raspige tong de welige grasplukken weg, vermalen ze die even met schuivenden bek, gulzig slokkend dan, om dadelijk dieper weer te buigen, langzaam, poot voor poot, verder te grazen in naarstige en onbewogene vrtigheid.

Hooger rijst de zon, haar warmte heeft lang reeds de wazig blauwe morgennevelen doen vervluchtigen, de grijsgroen beslagen, zware grassprietten, die dropen van den dauw, gedroogd tot ze zich weer oprichtten, frischgroen en krachtig. De glansplekken op de buiging der bladerlinten verplaatsen zich als de wind deze nijgen doet, zoodat ieder windtochtje zwakke glansen schuifelend vergloeien laat over de welige, groene wei.

Maar verder in den voor-middag, als de warmte gestadig toeneemt, is 't of de wind zich legt, het land vrij geeft aan de volle koestering der verhitte lucht, rustig neerliggen laat in den blakenden zonnegloed.

Heel langzaam, doorweven met blinkend, zilverwit licht, drijven enkele groote zomerwolken hoog langs het diepe hemelblauw; lager meer staan onbeweeglijk de donkerder gevaarten, als afgesneden wolktoppen, vlak gelaagd boven den einder; fel doorgloeit het zonnevuur de roomwitte bovenranden met rossige lichtschroeiing.

Dat zijn de koppen, waaruit de donder dreigt, iederen gloeiend warmen zomerdag weer tot het evenwicht breekt in de standvastige zomerlucht en de koppen zwellen tot onweerswolken, opkruierend langs den hemel tot breede vlaag vereend, overschaduwend heel 't zomerland, straks onheildreigend met fellaiende bliksemschicht.

Maar, de atmosfeer in midden-zomer kan veel verdragen; dagenlang kunnen de iveren morgen opnieuw geboren koppen als genageld boven het verschiet te schroeiën staan. Dan blijft heel den dag de gouden zon koningin in haar azuren mantel, bezet met het luchtige zilveren spinsel van vlokkige zomerwolken. En tegen den middag staat met zengenden gloed haar majestueuse glans over het vlakke land, met verblinding slaand de oogen dergenen, die haar aangezicht zien willen.

Dan is het of de zonnehitte terugslaat van het veld, opkaatst van de strakke, staalblauwe spiegelvlakken van slooten en plassen, afschampt op de grijsbepulverde, van droogte gebarstene kleiwegen en paden, om ópschokkend de lucht in opwaartsche trilling te zetten, de atmosfeer in stage siddering van den daverenden lichtval. Dan hangt naar den horizon een blauw waas, waar al wat ópstaat zich in hult, gekoesterd en omstoofd van zomerwarmte. Heel Holland ligt stil onder dien laaien lichtebrand, loom en stil onder het dagmoment van hoogsten zonnestand.

Wat arbeidt, heeft zich teruggetrokken uit de onbeschaduwde velden, vereent zich in de donkere, diepe vertrekken der boerderijen om den middagdisch en gaat een slaapje nemen tot 't late melkuur wekt.

Rust waart om de hoeven, waar in de boomgaarden kalveren loom te droomen staan of neergedoken liggen in bloemig gras, waar paarden kop aan rug in wilgenshaduw bij sluithekken te suffen schijnen met in ruststand opgetrokken achterpoot en lui neerhangenden kop. De eenden schuilen tusschen riet en gras halmen aan den wallekant en liggen stillekens zich te veerpluizen, behaaglijk en verzadigd neergedoken; kippen hebben zich genesteld in mulle zandkuiltjes, koesteren zich in het warme zand, schurken zich in de losgespreide veeren de broedende lijven, alles geluidloos, zich stil vermeiend in den zomermiddag. Als verlaten liggen de hoeven rustig in halfschaduw van hooge abeelen, wijl door de altijd suizende en ritselende blaren gouden zonlicht speelt over rieten daken of witgekalkte muren.

In de weiden heeft het vee zich neergevljnd tot den middagrust, overal verspreid rusten de bonte veegroepen in den grazigen polder, bonken kleur verloren in zonnige wei. Met naar de zon gekeerde ruggen liggen de koeien in volkomen rust, neergelaten de logge, zware lijven in gemakkelijk aanvljnen tot den grond, liggen ze gestrekt in droomerig en vadzig welbehagen, zonder ander bewegen dan het schuiven der bekken bij het instinctmatig herkauwen; de sullige oogen staren wijdopen en doelloos voorwaarts in den onbegrepen dag.

Rust, middagrust over heel het land; zoover de oogen gaan langs velden en wegen, ligt alles ineengedommeld onder de zomerzonnegloed totdat, een eind den middag in, een luchtig windje, mild verfrisschend, teugje van ergens vér-weg gevallen weerbreuk, zachtkens aanstrijken komt. 't Schijnt dan of de zon al verder gereisd langs den blauwen boog haar stralen van vérder-weg ons zendt. Luwer wordt het alom; windgeschuifel in 't geblaarte, grootere en langere schaduwplekken zetten donkerder tonen tegen 't guldener licht. Gerij en gerucht, beweging van menschengedoe tot nieuwen arbeid rijst hier en daar — 't zomermiddaguur heeft uit!

G. DE GRAAF.

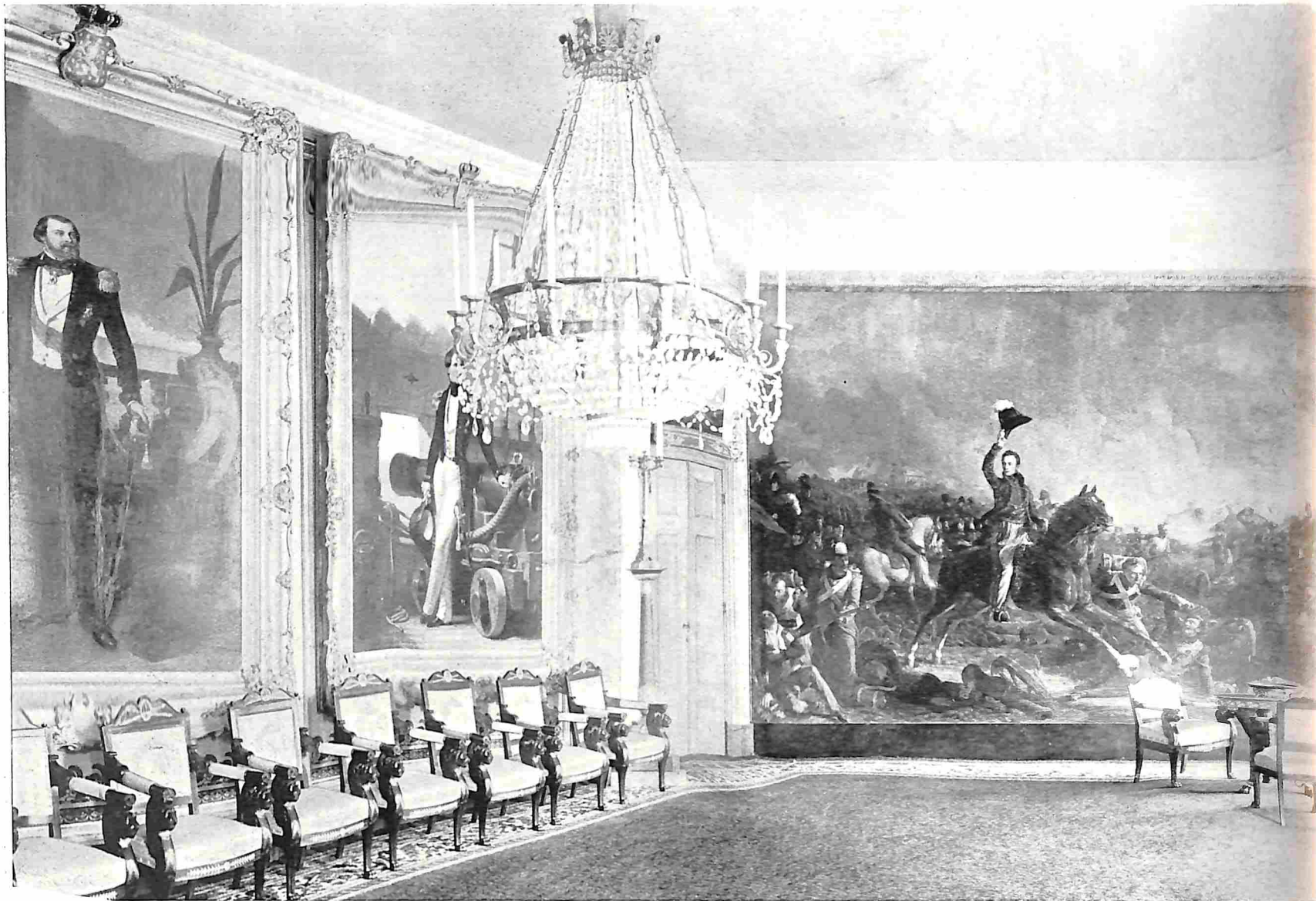

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK. WATERLOO-ZAAL.

SOESTDIJK.

(Slot).

DE prins trad in het huwelijk met Anna Paulowna, de dochter van den Russischen Tsaar, en voor Soestdijk braken de gelukkige dagen weer aan, nu het vorstelijk echtpaar, omgeven door hun kinderen, hier de zomermaanden kwamen doorbrengen. De nieuwe bewoner zorgde er voor dat de bezitting verfraaid werd en aan hem voor de toekomst een herinnering zou bewaren. In de eerste plaats werd in de Waterloozaal de schilderij van J. W. Pieneman ge-

Paulowna, die haar gemaal zestien jaar overleefde, werd het domein den 8sten November 1856 gelegateerd aan Willem Frederik Hendrik, Prins der Nederlanden. Zijn verblijf aldaar en het vele goede en nuttige, dat hij in deze streek nog in de herinnering. De totstandkoming van den Oosterspoorweg, waardoor Amsterdam met het Gooi verbonden werd, is voor een groot deel aan zijn bemoeiingen te danken geweest.

plaatst, voorstellende „De Prins bij Quatre-Bras”. En verder werden in het park van het paleis een viertal aardige gebouwtjes gezet, en wel de boerderij van Prinses Sophie, waar deze vorstin leerde melken, en het „Prins Willems”, „Prins Alexanders” en „Prins Hendriks Jachthuisje.”
 Zijn gemalin was het die op Soestdijk een aanvang maakte met de inrichting van het Museum van Land- en Zeemacht, waarvan verschillende belangrijke voorwerpen nog op het paleis bewaard worden. Deze verzameling, later door Prins Hendrik aanzienlijk uitgebreid, is voor een deel door onze tegenwoordige Koningin Wilhelmina naar het Huis van Oranje te 's Gravenhage overgebracht. Niettemin vindt men er nog o.m. het portret van Anna Paulowna als weduwe van Koning Willem II, een buste van den Prins van Oranje, schilderijen voorstellende de veldslagen bij Bautersen en Van Thienen, verder verschillende herinneringen aan den heldendood van Van Speijck, wapens op de Belgen veroverd, het portret van den vroeg gestorven Prins Alexander, en den degen van Willem II.
 Na het overlijden van Anna

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK. OPGANG NAAR DEN RECHTERVLEUGEL.

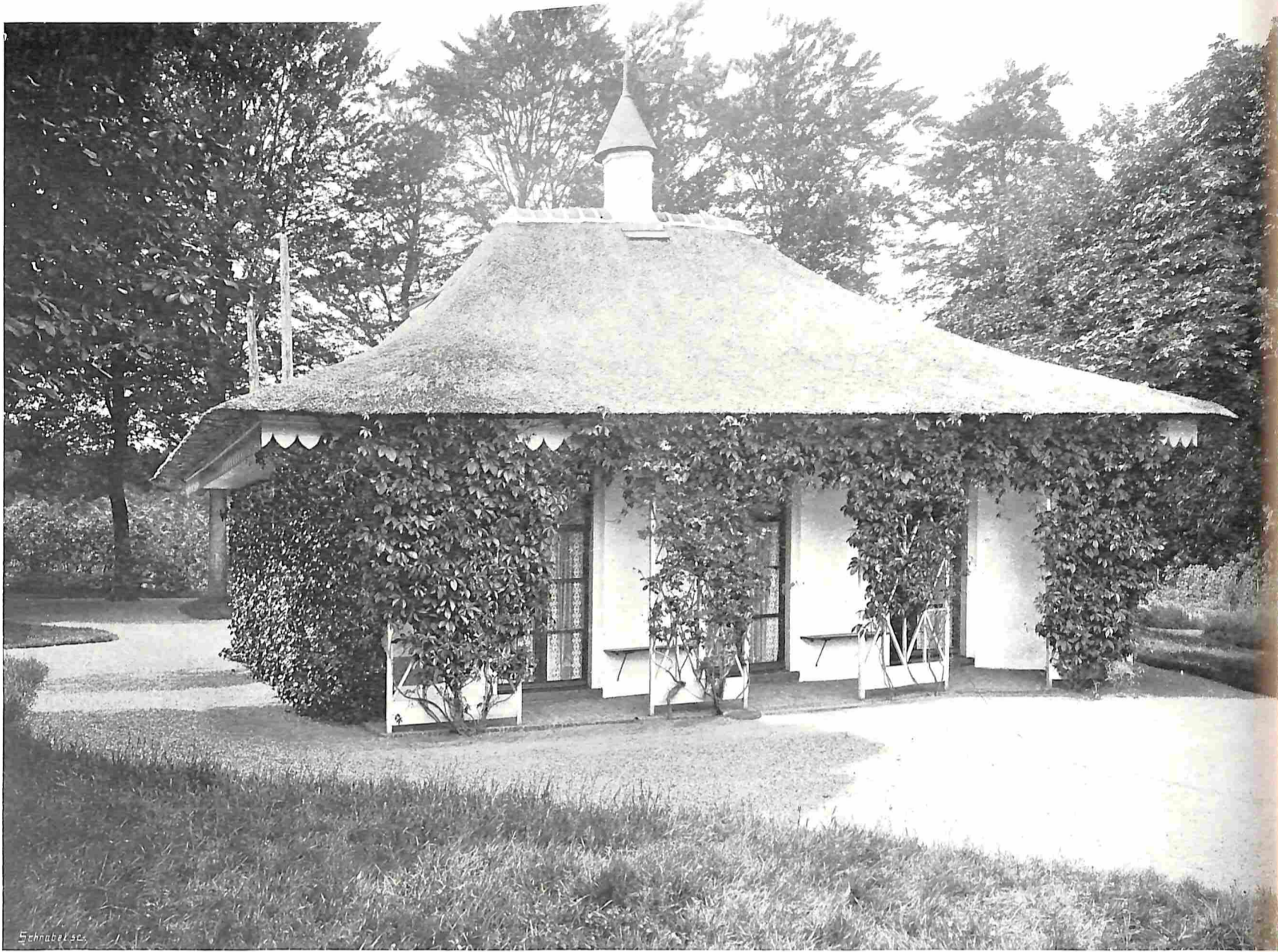
Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK. DE LEUVENZAAL.

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK. GROOTE ZAAL OF STÜCK-ZAAL.

Schnabel sc.

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK. BOERDERIJ VAN PRINSES SOFIE.

Schnabel sc.

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK.
(Gezicht op den achtergevel en den grooten vijver.)

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK.

Uitzicht van het bordes van het paleis over den voortuin, met doorkijk in de Koning slaan.

Nadat Prins Hendrik geruimen tijd het landgoed bewoond had, werd Koning Willem III eigenaar van het domein. En weer onderging Soestdijk tal van veranderingen, werden er zalen en kamers aangebouwd en verbouwd. Een belangrijke wijziging was, dat de slordige gebouwen aan den overkant van den weg, vervangen werden door nieuwe doelmatige stallen. De vroegere hertenkamp kreeg een andere bestemming en werd herschapen in Koningin Emmapark, de tuinen werden verlegd en verfraaid.

Den 1sten Juli 1886 hielden Koning en Koningin en Prinses Wilhelmina hun intocht op Soestdijk, feestelijk ingehaald door de bevolking van Baarn en Soest.

Met Het Loo had Soestdijk weliswaar het voorrecht te deelen, als zomerresidentie door de Koninklijke familie gebruikt te worden. En zoo was het den Koning slechts gegeven niet meer dan drie zomers op Soestdijk door te brengen, waarop, na zijn dood, Soestdijk het eigendom werd van H. M. de Koningin-Moeder.

En zoo komen wij bijna tot het heden.

De bijzondere voorliefde van Koningin Emma voor haar Baarnsch lustverblijf is algemeen bekend. Tot tweemaal is het paleis gerestaureerd; sommige zalen zijn veranderd, de logeervertrekken voor vorstelijke personen zijn verbouwd en nieuw ingericht, de brandblusmiddelen zijn verbeterd, badkamers zijn bijgebouwd, kortom het geheel is aan de moderne eischen van het luxueuse hofleven aangepast. Een groote verbetering van het geheel is geweest, dat het leelijke houten hek voor het paleis is vervangen door een ijzeren, en dat de open zuilengalerijen, die van links naar rechts op den middenbouw toelopen, van glas zijn voorzien, zoodat de gangen, die de daarop uitkomende kamers verbinden, voor de invloeden van wind en weer beschut zijn.

Met verwijzing naar eenige der bij dit opstel gereproduceerde fotografische opnamen, willen wij ten slotte een korte schets geven van enkele der voornaamste vertrekken van het paleis.

Langs de breede bordestappen komt men in de vestibule, welke geheel van licht marmmer is gebouwd; fraai-kleurige exotische kleedjes bedekken den grond; de vazen zijn met bloemen gevuld en tijdens het verblijf van H. M. de Koningin-Moeder wordt er zorg gedragen, dat een groot middenstuk steeds met frissche bloeiende bloemen gevuld is. Links leidt de trap naar de appartementen op de tweede verdieping gelegen en in hoofdzaak ingericht voor de Hooge Bewoonster zelve. Opmerkingwaardig zijn hier vooral de busten van Prins Maurits en Willem I, de laatste van de hand van Verhulst.

De vestibule leidt dadelijk naar de Groote Zaal of Stück-Zaal. Men geniet eerst van het uitzicht, dat men uit de vensters, of van het bordes, heeft op het park. Tus-

schen het paleis en den vijver bloeit een reusachtig perk met rhododendrons. De vijver wordt omkranst door prachtig hoog-opgaand hout. Recht tegenover het midden-achterstuk van het paleis heeft men een diepen doorkijk op een laan, die tot ver achter in het park loopt.

Het meest frappante van deze groote, statige receptiezaal is de hooge nis ter linkerzijde van den ingang, waar te midden van frisch-groene planten het borstbeeld van wijlen den Gemaal van H. M. de Koningin-Moeder staat. Ter weerszijden verheffen zich twee hooge kandelabers met kaarsen, welke beide afkomstig zijn uit het Koninklijk Paleis te Brussel. Deze zaal is verder versierd met twee beelden, voorstellende Diana en Apollo; terwijl verder met fraaie meubels, met planten en allerlei kunstvoorwerpen een geheel is verkregen, dat wel geen oogenblik aan het statig decorum afbreuk doet, doch niettemin een deftige gezelligheid aan deze zaal heeft weten te verlenen.

Door een tusschenkamer en een intiem theesalon in rood gestoffeerd, eveneens aan den achterkant van het paleis gelegen, en uitzien op den vijver, komt men in de Witte Zaal, waarvan de naam voldoende alles zegt; de voorwerpen, doch ook zolder en wanden en stoffeering zijn geheel wit gehouden; wit albaster kunstvoorwerpen en beeldhouwwerken zijn op consoles langs de wanden en aan de vensters geplaatst. Drie kristallen kronen laten hier,

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK.

Rustbank aan den grooten vijver achter het paleis.

wanneer 's avonds de feestlichten ontstoken zijn, hun zacht licht over deze vlekkeloos reine zaal glijden.

Ter anderzijde van de vestibule volgen nog twee zalen, welke om hun namen en inrichting ook voor de ongewijden van belang geacht kunnen worden.

De eerste is de Leuvenzaal, met wijn-rood vloerkleed, zachtrood de stoffeering der stoelen en fauteuils. Langs de wanden tal van schilderijen van bekende personen uit het Vorstelijk Huis. Terzijde van den schoorsteen, zooals men op de betreffende foto duidelijk kan zien, de portretten van Anna Paulowna en Willem II. Op een standaard, meer achterin het vertrek, een voorstelling van de kroning van Willem II in de Nieuwe Kerk te Amsterdam.

Aan den achterwand, tegenover de vensters gelegen, boven een schilderij, met plastische voorstelling van Van Speyck, die de brandende lont in het kruit gaat steken. En verder aan dezen wand kleinere portretten van Koning Willem III, Prins Alexander, Koning Willem II. Aan den tegenover den wit-marmeren schoorsteen gelegen wand hangen onder meer schilderijen, voorstellende de veldslagen bij Baütersen en Thienen (beide in 1831), terwijl bovendien nog een borstbeeld op voetstuk den veldheer dezer slagen, Koning Willem I, in herinnering brengt.

De daaraan grenzende zaal is de Waterloo- of Quatre-Bras-Zaal. Vier hooge ramen kijken op den voortuin naar den kant van den Soestdijkerweg uit. Dit vertrek heeft zijn naam te danken aan het groote stuk van Pieneman, hetwelk den geheelen zijwand inneemt; het geeft een episode uit den slag bij Waterloo. De lengte wand wordt ingenomen door de levensgroote schilderijen van Prins Hendrik, Koning Willem III, Prins Alexander. Het merkwaardigst in deze historische omgeving is voorzeker een glazen kastje, dat in een der hoeken is geplaatst, en waarin geborgen zijn verschillende fragmenten, herinnerend aan het roemruchtig bedrijf van Van Speyck, flarden van de vlag van de citadel van Antwerpen, een lamp, vervaardigd uit het hout van het schip, verder wapens uit de jaren '30 en '31, van Hasselt en Leuven, dan een kleine marmeren leeuw, nabootsing van den leeuw van Waterloo.

Wat het uiterlijk van het paleis aangaat, en voor wat zijn park betreft, mogen de foto's met hun onderschriften een indruk geven van dit Koninklijk buitenverblijf, dat in alle opzichten den naam verdient van lustoord.

Van onze aanzienlijke Nederlandsche lustverblijven is Soestdijk ongetwijfeld een van de meest bekende en populaire. Wat wel het tweeledig gevolg zal zijn, èn van zijn aantrekkelijke ligging in het midden van een der drukst bezochte streken in ons land, èn van de nauwe banden, die Soestdijk door de eeuwen heen binden aan ons Vorstelijk Huis.

J. F.

IN DE DUINEN.

EEN klein, bruin, taai, gespierd, mager mannetje met o-beentjes; een dikke, zwarte ringbaard, 't haar is zoo dicht, dat 't boommos van 't door 't hout loopen er in blijft hangen; wonder, dat hij geen oorringen draagt; ziedaar onze jachtopzichter, bij wien ik dikwijls mijn heil zoek, als de familie met nog vele andere menschen, buiten den

jachtijd, picnic houdt, of, als ik alleen naar 't jachtterrein ga. „Erg onvriendelijk tegenover die gasten,” zult u zeggen. Da is waar, maar aan een boom zóó vol geladen, mist men enz. zonder me af van dien pret- en levenmakenden groep, die al dieren verschrikt en naar hun hol jaagt, en ik zoek Klaas, den opzichter, op.

— Wel Klaas, ga je er nog op uit? — Wat docht u dan meneer? Of ik er nog op uit ga? Ja hoor.

D'r is nog veel te doen vandaag. Klaas haalt z'n geweer en een schop, en we gaan. De lucht bewolkt en we zullen, denk ik, nog wel regen krijgen.

— 't Zou jammer zijn, Klaas, als 't nu ging regenen. — Bent u bang voor 'n beetje water? Da's toch veel beter dan zoo'n verschrikkelijke hette, da je nie staan kan van slappigheid in je beene. Regen is nuttig voor alles wat er 't land groeit en leeft. Nee, van die hette mot ik niks hebben.

Zooals de meeste gesprekken begon dit ook over 't weer, waren echter reeds gauw over iets anders aan 't praten. Hij zond me iets laten zien, dat ik nog nooit gezien had.

We stonden bij een betrekkelijk diepe duinplas met gele plompen en snaterende kwakkeleendjes, vlak bij z'n huis. Om het water een dennenbosch, met hier en daar een struik, akkermaalshout en bloeiende seringen. Laag bij den grond zag 't wit van toeterkruid, bont bespikkeld met rood van koekoeksbloemen en wilde anjers geel van boter- en sleutelbloemen, blauw van duinviooltjes. Klaas grabbelde wat zand weg en opende zodoende een hol in een duintje. Ik dacht dat 't een konijnenhol was, 't was echter een wentel, ook wel tot het konijnenrijk behoorend, maar er bestaat nog een groot verschil tussen een hol en een wentel.

Een hol is de woonplaats van 't konijn en heeft meestal een en uitgang soms zes of zeven. Een wentel is, om zoo te zeggen, de kinderkamer, die wieg, heeft echter in 't geheel geen verbinding met het hol en er is maar één uitgang, 't evenzeer ingang, onzichtbaar voor een buitenstaander, als ten minste de moeder er niet in is. In dier

wentel dan, werpt de voedster (vrouwje) haar jongen en voedt ze op tot ze hun eigen eten kunnen vinden. De ram (mannetje) bemoeit er zich niet mee en vermaakt zich, grazend met andere konijnen, terwijl de moeder haar kindertjes verzorgt. Als de voedster de jonge konijntjes heeft gezoogd, gaat ze heen en krabbelt den ingang van den wentel weer netjes dicht, zoodat je er niets meer van zien kunt.

Klaas nam een langen tak en stak dezen in den ingang om te meten hoe diep de diertjes lagen. Om te weten of hij ze bereikt had, draaide hij den tak een paar maal rond en haalde hem er uit; aan 't einde zat een vlokje wol, niet erg aangenaam voor de hand. Hij zette daarna den gemeten afstand op den grond af en vond zoo ongeveer de plek, waar de konijntjes loodrecht onder moesten liggen. Toen nam hij de schop en stak in 't vierkant een soode uit die plek, groef verder wat zand uit met zijn hand en na een armijlengte diep gegraven te hebben, haalde hij weldra een jong konijntje, zoo groot, of liever zoo klein, als een muis, uit den grond. Wat een diertje! De oogen nog dicht. Klaas gunde me den tijd niet 't te bekijken en legte 't weer in den wentel, want 't mocht soms kouvatten. Door 't gat kon ik ze zien

Foto Aug. F. W. Vogt.

SOESTDIJK. Koning Willem-linde.

liggen, lekker warm op een dikke vlok konijnenwol. Wat wurmden ze door elkaar, die vier kleine grijze muisjes met lange oortjes!

—En weet u wat zoo vreemd is meneer, dat is, dat ie nu al voor de derde maal van 't jaar in diezelfde wentel gejongd heeft. 't Is net of ie d'r monopolie van heit.

Ik vond dien derden maal jongen vreemd, maar hij stelde meer belang in 't voor den derden maal gebruiken van dien wentel. De uitgestoken zoode werd weer op 't gat gezet, net als een kurk op een flesch, de ingang weer dicht gemaakt. Op het versche, tegen 't mos afstekende zand werden wat mos, takjes en dennenaalden gestrooid en er was van den heelen wentel niets meer te zien.

—Ja meneer, ziet u, dat doen ik, omdat anders de voedster weg blijft. Als ie in de gaten krijgt, dat ze d'r an geweest benne, dan komt ie nie meer terug en dan heit ie maling an z'n jongen.

En met een „da's wel verduiveld!”, werd dit bekrachtigd. Vijf meter verder stonden twee denneboomen, vlak bij elkaar, waartusschen doode takken, Klaas' brandhout, opgestapeld waren.

Kijkt u 's tusschen die takken, meneer.

Ik keek, maar bemerkte niets. Wat zou 't wezen?

— Zie je niks, meneer?

— Neen Klaas, wat is er dan?

Hij lichtte een paar takken op en ik zag een nestje met heele kleine, bruingrijze vogeltjes, leelijke, kale kadodders, de bekhoecken zachtgeel uitpuilend en de bek wijd opengesperd, je dachten zeker, dat er wat voeder kwam. 't Waren vijf roodstaartjes.

We moesten verder; onder 't loopen dacht ik over dit alles na en vond 't zoo vreemd, dat 't vlak bij dat huis van Klaas zoo kalm en rustig was, niettegenstaande 't gezang van een of andere werkende dochter, 't gejoel van 't zoontje met z'n vriendjes en ten slotte de hond. Zoo vlak bij een konijnenwentel, misschien wel meer en overal in de buurt allerlei nesten, niet alleen van musschen, die heb je in de stad ook wel, maar van lijsters, roodborstjes, en zelfs boschduiven, eksters, gaaien en nachtegalen en wat zijn die niet schuw, „ril” volgens Klaas. In de stadsboomen huizen ook wel woudduiven, die zijn niet schuw, maar die daar buiten wel, want je kunt niet even een boschje van achter een duin naderen, of er vliegen er wel vijftig op en dan ben je toch nog pas driehonderd meter er vandaan.

We waren nu boven op een kaal duin gekomen en Klaas wees naar iets op den grond. Ik zag niets en vroeg me af wat er nu weer zou wezen.

—Meneer, doe geen stap verder, anders trapt u d'r op!

En jawel, twee passen voor me lagen twee jonge vogels en een ei. 't Waren kieviten, in de buurt vlogen de ouders angstig schreeuwend heen en weer. 't Verwonderde me sterk dat er nog een ei bij die jongen lag. Zoo iets had ik nog nooit gehoord of gezien. De uitlegging kreeg ik van Klaas.

Een kievit of ejief legt eerst twee eieren; terwijl 't hennetje, of liever 't hentje, deze uitbroedt, zoekt 't ventje (mannelijke) eten voor z'n wijfje, dat onder 't broeden nog een ei bijlegt. Zijn de twee eerste uitgekomen, dan vliegen de ouders van 't nest, 't is eigenlijk geen nest, 't is maar een rond deukje in 't duinmos. Ze zoeken voeder voor de twee jonkjes, die door hun eigen warmte, onbewust, het laatste ei, dus hun broeder of zuster, uitbroeden.

Ik stond verstomd. Je kunt 't toch geen slimheid of verstand noemen, want de kievit weet niet beter, of 't hoort zoo. 't Is een allergekst dier. Hij staat in de wei te kijken, wipt soms even z'n kuifje op en loopt dan verder. Dat loopen is zoo gek, 't is net of hij op rolletjes staat en door een onzichtbare hand voortgetrokken wordt en je moet je werkelijk goed inhouden, om niet te proesten van 't lachen, maar dan verjaag je 't dier. Je ziet die dunne, zwarte pootjes haast niet. De bel wordt geluid om de menschen bij elkaar te laten komen, 't is etenstijd.

—Dag Klaas, tot ziens.

—Dag meneer.

Later zal ik u nog meer komen vertellen van Klaas, zijn huis met de jachtkamer, en de jacht; ik hoop er dan kiekjes bij te maken ook.

W. M. P.

EEN ZOMERZONDAG

AAN DEN VLIET.

Wuivende veeren, matzilvrige wilgen,
Deinende rietzoom langs rimpligen vliet,
Waar, vroolijk spartlend, 'n vischje wegschiet,
Trekend in 't watervlak lijnen, wél grilge.

Wandlaars in zondagsgewaad, onverschilgen,
Als men ze buiten des zondags zoo ziet,
Gaande ter kerke, ter kroeg dan; je schiet
Beter zoo op met de preek, de zwaartilge ..

Om je het hemelschste, zomerschste weer,
Zinroes van kleuren en geuren en neuren,
Ver aan den einder-rand reuzen, die beuren
Over de kim zich en zien op ze neer,
Neer, op die menschjes in zondagsche kleeren,
Die van het leven het zwoegen slechts leeren.

J. H. DE VEER.

EEN OUD-HOLLANDSCH BALSPEL.

(Het Kaatsspel).

BIJ de Friezen zijn steeds lichaams oefeningen in de open lucht, waarbij vlugheid, kracht en moed hoofdvereischten zijn, de meest geliefde uitspanningen geweest. Door alle eeuwen heen heeft zich het aloude kaatsspel op den Frieschen bodem weten te handhaven. Geen wonder dus, dat het eigenaardig en frissche volkskarakter zich in dit spel nog ten duidelijkste afspiegelt. In den broekzak van den Frieschen knaap van onzen kaatshoek kan men dan ook gedurende het kaatsseizoen een kaatsbal vinden. Vóór, tusschen en na de schooltijden vormt in den zomer het kaatsspel het bijna eenige vermaak der jongens, van wie velen reeds op 5-jarigen leeftijd zich in het spel gaan oefenen. Ziet ze daar vol moed en in opgewekte stemming naar het weiland trekken, de Friesche knapen. In korten tijd zijn de kielen en vesten uitgetrokken, de hoeden en petten afgeworpen. Enkele schoenen, petten, hoeden, blouses, vesten of ook steenen, graspollen enz., worden netjes in gelid naast elkaar gelegd en de lijnen van het spel zijn in orde. Perk, bovenslag en opslaglijnen zijn gevormd en in een minimum van tijd is het spel in vollen gang. Zie ook in uw verbeelding daar die jonge en krachtige mannen als moedige en onversaagde atleten in het groene strijdperk, den krachtigen arm uitgestrekt, 't lichaam schuins, vóór- en achterwaarts gebogen, den scherpen en vasten blik beurtelings op den tegenstander en den kaatsbal gericht. Het kaatsspel kan met volle recht onder de natuurlijke lichaams oefeningen gerangschikt worden. Loopen, springen, buigen, werpen, strekken zijn de meest natuurlijke lichaams oefeningen en al deze vereenigt het aloude balspel in zich. Door de Romeinen op onzen bodem overgebracht, werd het in de middeleeuwen hier te lande door graven en edelen hoog gewaardeerd, werd het door voorname en vermogende lieden met voorliefde beoefend, en is het onder de burger- en de volksklasse in Friesland nog steeds een zeer geliefd spel. Eene voorstelling van dit volksfeest wordt door duizenden bezocht, wanneer de Nederlandsche Kaatsbond zijn groote partij organiseert. Dan wordt gestreden om den *Mulierprijs*, den Zilveren Wandelbal van den Nederlandschen Kaatsbond. Overwinnaar te zijn in deze partij geldt voor de grootste eer, die een kaatser te beurt kan vallen.

Het spel is in Friesland zeer populair. In vele plaatsen vindt men een geplaveid kaatsterrein. Alle lijnen bij het spel zijn hierop met roode steenen afgeteekend. Als openbare pleinen zijn deze speelterreinen door de gemeentebesturen gelegd en worden ze insgelijks door deze onderhouden. Deze terreinen liggen dus steeds gereed en zonder eenigen omslag kan direct met het spel worden aangevangen. Waar in onzen tijd van lichaams oefeningen naar een geschikt *volksspel* wordt rondgezien, daar beveelt zich dit aloude balspel door zijn zuiver *Nederlandsch* karakter als van zelve aan bij hen, die de leuze „Nederlandsch in Nederland” hoog willen houden. In Friesland vereenigt het alle standen en klassen der maatschappij om zich, zoodat men er den boer met zijn knecht, den baas met zijn werkvolk, den onderwijzer, den handwerksman, den ambtenaar enz., met elkaar ziet spelen in een vreedzamen, broederlijken kamp op het groene kaatsterrein of het geplaveide kaatsplein. Dit samenspelen heeft zijn schoone zijde ook in het maatschappelijk leven, waar al deze spelers elkander ontmoeten. Het slingert een band van vriendschap om zoovelen, die „buiten”, op het vrije veld dagelijks met elkaar in aanraking komen. Ons wil het voorkomen, dat dit echt Hollandsche balspel alleszins waard is weder in de nationale zede door te dringen, omdat het kan bijdragen tot verhooging der volksgezondheid, tot ontwikkeling van den volksgeest, tot veredeling en versterking van het volkskarakter.

W. WESTRA.

VARIA.

Een merkwaardige beschrijving door Adrian T. Brown te Birmingham lazen wij dezer dagen in een Engelsch tijdschrift. Hij bespreekt het oude Engelsche volksgeloof, volgens hetwelke padden en kikvorschen de natuurlijke vijanden zijn van karpers, welke visschen zij zouden doden door de oogen te vernietigen. Dit volksgeloof wordt o.m. aangehaald door Izaäk Walton in diens onvergankelijk standaardwerk, de „Compleat Angler”.

Adrian J. Brown beschrijft dan hoe hij einde Maart, in ondiep water, aan den rand van een vijver, een goudkarper ontwaarde, die bijkans stil lag en op wiens kop zich een padde had neergezet. Nader onderzoekende bleek hem, dat de pad zijn voorpooten had gewrongen tusschen de oogen en de oogholten van den karper. Met groote behoedzaamheid slaagde Brown erin de pooten van de pad uit de oogholten (waar zij ter diepte van een duim vast zaten) weg te trekken, doch daartoe was heel wat kracht noodig. De oogen, die uit de kassen waren gedrukt, hernamen hun plaats; en de visch die als verlamd was geweest, herkreeg allengs bewegings- en levenskrachten.

Het moet een griezelig gezicht geweest zijn, de visch met de pad op den kop hangend, en het is zeer wel mogelijk dat vroegere waarnemers iets dergelijks hebben zien gebeuren in beken en vijvers en, dat op deze wijze het oude volksgeloof ontstaan is.

Foto Fuik.

Jhr. Mr. C. FEITH.

CRICKET.

DE mooiste zomersport mag zeker wel het cricketspel genoemd worden. Dit fraaie, maar zeer lastige spel, evenals voetbal uit Engeland, (in Engeland wordt het op alle scholen onder toezicht van onderwijzers en opvoeders systematisch beoefend) naar hier overgebracht, verdient stellig veel belangstelling. Cricket is niet zoo'n populair spel hier te lande als voetbal, voornamelijk doordat het veel moeilijker is, en ook veel kostbaarder. Bovendien mist men bij cricket die anderhalf uur van uitbundig enthousiasme die men bij een voetbalwedstrijd heeft.

Cricket-ontmoetingen duren langer — de maximumtijd die hier te lande in de competitie-wedstrijden gespeeld wordt, is 6 uur — en ook bij dit spel ontbreekt het vaak niet aan zeer spannende momenten. Wij tellen hier in ons land verschillende specialiteiten, die zich een naam hebben gemaakt, dank zij de door hen aan den dag gelegde talenten.

Zoo zijn wij in staat onzen lezers een photo aan te bieden van een der beste Nederlandsche spelers, Jhr. Mr. C. Feith, captain der Haagsche Cricket Club. Deze alom in de cricket-

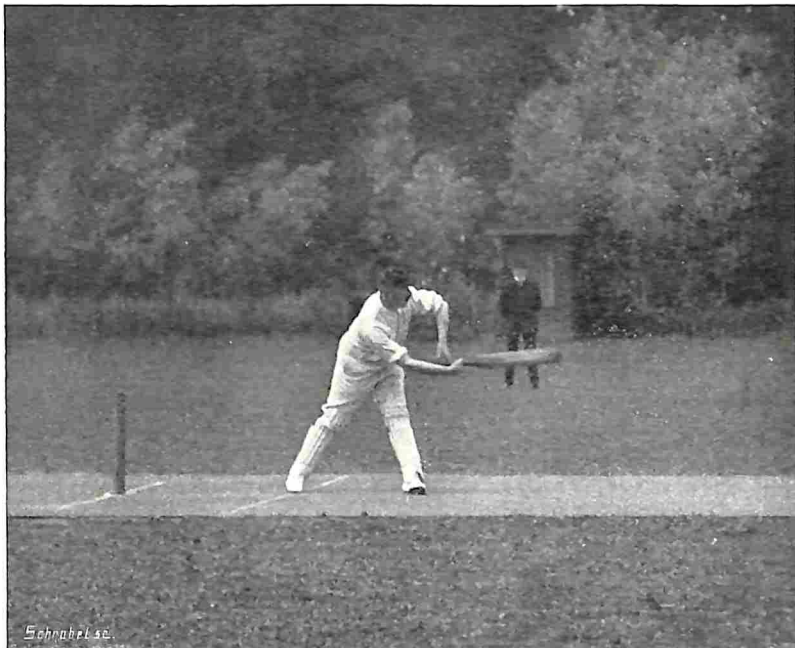

Foto Fuik.

C. J. POSTHUMA.

wereld zeer gevierde sportsman, heeft de eerste century (honderd runs) van dit jaar op zijn naam. Bij den op 23 Juni j.l. gespeelden wedstrijd tusschen Amstels Cricket-Club en de Haagsche maakte Feith niet minder dan 135 runs. Niet alleen echter „batsman“, doch als „bowler“ wordt Feith onder de Nederlandsche spelers gerekend. Het in zijne vele speeljaars behaalde succes is voor ons een waarborg dat deze Haagsche sportsman nog menig jaartje dit spel — dat door oude personen gespeeld wordt dan doorgaans Internationale wedstrijden zal blijven beoefenen. In de aanstaande Internationale wedstrijd tegen sterke Engelsche combinaties, hopen wij den Haagschen captain, met een hem alleszins toekomend succes aan het werk te zien.

Terwijl onze fotograaf er in slaagde Jhr. Mr. C. Feith te kicken op het oogenblik dat hij zal gaan „batten“, gedurende den wedstrijd H.C.C. Rood en Wit, gespeeld op Zondag 16 Juni in de residentie, werd tevens — op gevaar al geraakt te slaan door den cricketbal — nog eventjes de Haarlemsche captain genomen, op het oogenblik dat hij bezig was een bal te slaan. Evenals Feith, behoort C. J. Posthuma, captain van de Haarlemsche cricket-vereening „Rood en Wit“, tot ons Nederlandsche cricketsterren, die reeds sedert jaren dit spel beoefenen en door hun volharding reeds menigen ouder geworden speler aangemoedigd hebben ook te blijven spelen. Captain van een onzer beste vereeningen in den lande staat C. J. Posthuma bekend als een doodelijk bowler en als een gevaarlijk batsman wanneer hij op slag is, zooals dien dag in de residentie.

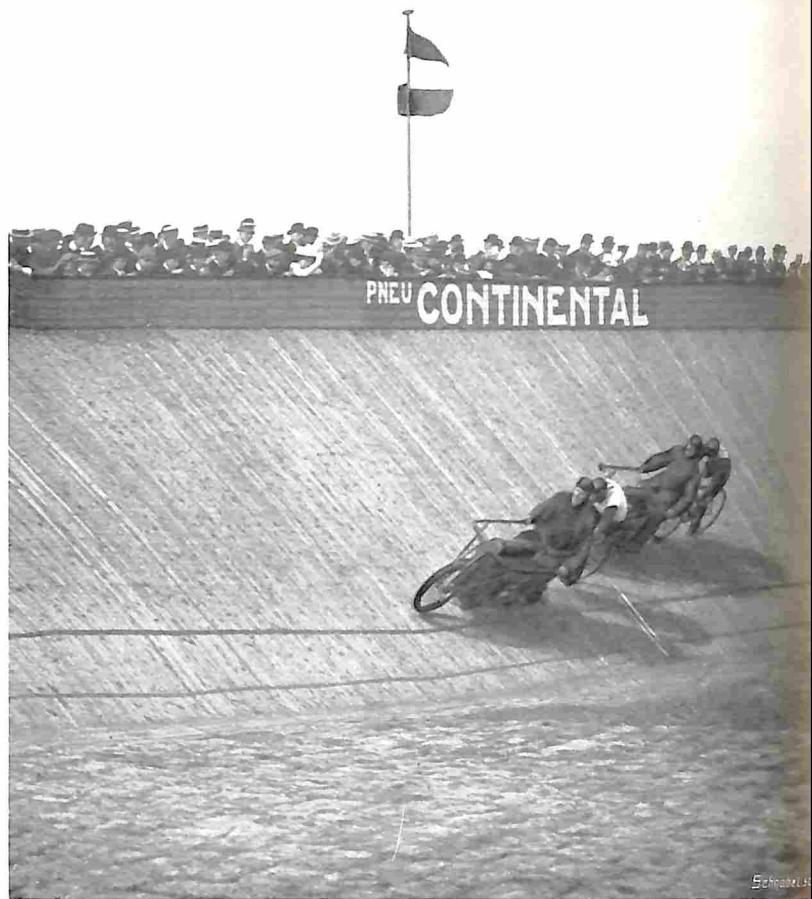

Foto Fuik.

WIELRIJDEN.

DE dagen van de beroemde rennen op de Willemsparkweg-wielerbaan liggen ver achter ons. Sindsdien de rensport gaan kwijnen! Jarenlang is het renlichaam meer dood dan levend geweest. En eindelijk is op dezelfde plaats een opflukering gekomen. Ongeveer op dezelfde plaats als de steile laatste bochten, die dergelijke snelheden toelaten. Het groote enthousiasme van het publiek voor dit nummer is een klaar bewijs, dat ook hier te lande de langafstandswedstrijden boven de dikwijls saaie sprintaces worden verkozen. In den loop van het seizoen de bekende Scheveningsche wielerbaan zich voor, verschillende bekende specialiteiten van den eersten rang te laten uitkomen.

De openingswedstrijden op 16 en op 30 Juni gehouden, brachten de zekerheid, dat indien goed aangepakt, het publiek niet terdege veel belang stelt in wielerwedstrijden. Een groote attractie voor deze soort van wedstrijden is tegenwoordig de lange afstandsrace met motorgangmaking.

Onze fotograaf nam hierbij afgebeeld kiekje, op het oogenblik dat de Belg Verbist, zijn Franschen tegenstander met een snelheid van ± 80 K.M. in het uur voor de eerste maal voorboreed in de steile laatste bochten, die dergelijke snelheden toelaten. Het groote enthousiasme van het publiek voor dit nummer is een klaar bewijs, dat ook hier te lande de langafstandswedstrijden boven de dikwijls saaie sprintaces worden verkozen. In den loop van het seizoen de bekende Scheveningsche wielerbaan zich voor, verschillende bekende specialiteiten van den eersten rang te laten uitkomen.

KULTUUR VAN MELOENEN IN BAKKEN.

ZOODRA men de meloenzaden gezaaid heeft, moet men de noodige bakken aanleggen met een mestonderlaag van 60-70 c.M. dikte. De Meloen houdt van een tamelijk hooge, aanhoudende bodemwarmte en veel zon. Voor de teelt van Meloenen moet men de beste plaats in den tuin uitzoeken, opdat de zon ongehinderd haar weldadigen invloed kan doen gelden. Men moet voortdurend trachten de Meloenbakken warm te houden, daar de planten dan buitengewoon goed groeien en de geheele ontwikkeling sneller in zijn werk gaat. De bakken moeten met bijzondere zorg aangelegd worden en voordat de grond er opgebracht wordt, moet de mest behoorlijk uitgedampt zijn, daar de scherpe dampen van den verschen paardenmest zeer schadelijk kunnen werken. Heeft het dampen opgehouden, dan trapt men den mest nog eens flink aan, waarna men er een laag ouden koemest overheen brengt, waarop de vereischte laag aarde, - 25 à 30 c.M. dik. Na verloop van een paar dagen onderzoekt men den grond; is deze warm of begint hij te dampen, dan spit men hem om, wat 2 à 3 maal herhaald moet worden, wijl daardoor de dampen, die zich er onder verzameld hebben, kunnen ontsnappen. Damp de mest sterk, dan moet men luchten. Voor latere uitplantingen in 't voorjaar heeft men niet zoo angstvallig te werk te gaan. Na het uitplanten worden de bakken gesloten gehouden om de verloren gegane warmte weer terug te krijgen, waarna de planten ongestoord kunnen doorgroeien. Hebben de Meloenen het derde blad boven de zaadlobben voortgebracht, dan nijpt men ze in, d.w.z. dat de top van den zich vormenden tak afgeknipt wordt, waardoor uit elk der drie bladoksels een nieuwen scheut zal ontspruiten, die boven 't vijfde blad weer afgenepen moet worden; uit de oksels zullen dan de vruchtscheuten verschijnen. Nijpt men de scheuten niet in, dan zetten ze of zeer laat, of in 't geheel geen vrucht. De Meloen toch heeft wat vruchtzetting betreft, enkele zeer merkwaardige eigenschappen en wie die niet kent, zal met de meeste zorg toch geen goede resultaten verkrijgen. Zoo heeft ook het gieten een merkbaaren invloed op de vruchtvorming, want niet zelden gebeurt het, dat de planten bijzonder krachtig groeien en tal van scheuten vormen, zonder evenwel vrucht te zetten. Is zulks het geval, dan moet men ze wat armoede laten lijden. Men houdt met gieten en spuiten op en neemt, zoo 't weer zulks toelaat, de ramen van de bakken af. Men laat de planten dan zoo lang droog, tot ze bijna verwelken, waarna zij weder flink aangegoten worden. Na korten tijd zal men dan de bloemen en daarna de vruchten zien verschijnen. Behalve innipen is ook gieten van groot gewicht, daar Meloenen kunnen slechts in den beginne veel water verdragen, namelijk zoo lang de scheuten en stronken nog niet houtachtig zijn. Heeft de houtvorming eenmaal plaats gehad, dan moet men met gieten voorzichtig zijn, daar het water den stronk niet bevochtigen mag. Hierom is het geraden de Meloenen niet om den stronk te gieten, waartoe men hem tijdelijk met een glasruit bedekt, waarover dan het water heen loopt. Zeer licht gaan de Meloenen aan den voet, even boven den wortelhals, tot rotting over en niet zelden gebeurt het, dat flinke gezonde planten plotseling afrotten, tengevolge van het onvoorzichtige gieten. Het beste grondmengsel voor Meloenen bestaat uit één deel verganen koemest, één deel ouden bagger, één deel verteerden graszodengrond, één deel onverweerd kalkpuin, en een weinig scherp zand. Al deze bestanddeelen worden in den herfst op een hoop gezet, met gier overgoten en dooreen gezet. Met dit mengsel zal men de beste resultaten verkrijgen. Veel is er op het gebied van Meloenteelt nog te zeggen, maar ik hoop daar later nog wel eens op terug te komen.

„TUINBAAS.”

Verhoogde groeikracht van planten onder den indruk van electriciteit.

PROF. Lemstrom van Helsingfors deed proeven om door een elektrische stroom den plantengroei te bevorderen: In 1902 en 1903 had hij proefvelden aangelegd in Engeland in de nabijheid van New-Castle, in Duitschland bij Breslau en in Zweden bij Alvidaberg. De resultaten waren verrassend. Aardbeïenvelden gaven een meerdere opbrengst van 50 tot 128 % vergeleken met gewone velden; koren gaf een meerdere opbrengst van 35 tot 40 %, aardappelen 20 %, bieten 26 %, enz. De professor is van meening dat gemiddeld voor alle gewassen op een meerdere opbrengst kan gerekend worden van 45 %. Hij kwam op het denkbeeld om de Electricische Stroom aan te wenden, doordat hij in de polaire streken had opgemerkt, dat wanneer het Noorderlicht bijzonder sterk was geweest, de vruchtbaarheid van den bodem bijzonder was toegenomen. In Frankrijk werd een bliksemafleider in een veld geplaatst, de grondleiding over het geheele veld met een netwerk verbonden. Aardappelen die op dat veld verbouwd waren, gaven een meerdere opbrengst van 50 %. De Electriciteit kostte niets, als alleen den aanleg van den afleider met zijn vertakte grondgeleiding en werd door de Electriciteit in de lucht geleverd. Werd een veld 's nachts door Electrisch licht beschenen, zoo groeiden planten veel beter en sneller en de kleur der bloemen was intensiever.

Flamarion deed proeven met verschillende gewassen onder gekleurd en ongekleurd glas. Na een paar maanden constateerde hij dat blauw glas den groei deed stilstaan even alsof een winterslaap was ingetreden. Groen glas deed de planten ijler opschieten dan onder ongekleurd glas.

Rood glas deed de planten frisch opgroeien, vijftien maal meer dan onder blauw, en vier maal meer dan onder gewoon glas.

Dr. Johannsen van Kopenhagen bracht verschillende gewassen in aether en chloroformdamp. Na acht en veertig uren werden de planten in een gewone kas geplaatst en het resultaat was, dat de groei van bladen en bloemen veel sneller plaats had, dan planten van de zelfde familie, die niet aan gasdampen waren blootgesteld geweest.

S.

OEVERBEPLANTING.

OEVER beplanting is voor ons land betrekkelijk iets nieuws. Nog weinig of niet wordt er aan gedaan en toch kan het een tuin of buitenplaats zooveel fraaier maken, ja, kan men er een onoogelijke sloot een mooi en aantrekkelijk voorkomen door geven. Het ligt echter in onzen volksaard om alles even netjes te hebben, en dan schijnt een beplante vijver- of slootkant al spoedig verwilderd. Doch bekijkt men de zaak met wat minder Hollandsche huisvrouwwoogen, heeft men gevoel voor natuurschoon en schilderachtige plekjes, dan kan een dergelijke vijver- of slootkant een voldoening schenken, niet minder groot, dan die de tuin zelf biedt. Er is ons een grooten tuin bekend, die aan één zijde aan een breed water grenst. De geheele kant is dicht beplant met een keur van oevergewassen, die elk jaar een allerverrukkelijksten aanblik opleveren en bijna het gansche jaar, vanaf de lente tot aan den herfst, steeds wat anders te genieten geven. „Waarom ruim je die leelijke wilde kant toch niet op, waarom leg je er geen mooi gazon aan, met fraaie bloemvakken, dat staat toch heel wat mooier, dan die wilde rommel,” zei een paar jaar geleden een vriend tegen den eigenaar. „Wat zeg je daar, rommel, ga eens mee en bekijk het eens van dezen kant. Zie eens wat die Lischdodden daar mooi doen en hoe aardig die Irissen er tegen uitkomen. Ga eens mee, kijk eens naar die mooie roode Kattestaart te midden van dat Liesgras, maakt het daar geen prachtig effect en zie me dan die Spiraea eens aan, kunt ge U iets mooiers denken? Kijk nu voor de aardigheid van hier af eens langs dien geheelen kant, is het niet iets om te schilderen, die afwisseling van bloemen en elegante grassen. Neen, mijn waarde, mijn vijverkant is zoo heel wat mooier, dan wanneer het een glad gazon was met bloemvakken. Dan zou hij stijf en eentonig zijn, nu is hij bevallig en vol afwisseling en kan ik mij het gansche jaar in zijn aanblik verheugen.”

Onze vriend werd medegesleept door het enthousiasme van den eigenaar, langzamerhand begon hij diens vijverkant te vergelijken met dien in zijn tuin, waar hij van uit zijn huis steeds het gezicht had op een mozaïk vak, dat zich in het heldere water weerspiegelde; hij begon dien aanblik op den duur vervelend, eentonig te vinden en in het najaar werd een bekwaam deskundige opgedragen, den vijverkant te verleggen, de eentoonige strakke lijn weg te nemen, door een meer gegolfde te vervangen en de kant met allerhande oeverplanten te bezetten.

Het volgend jaar had onze vriend een vijverkant, die juist zoo wild, maar even mooi was als die, welke hij zoo kort geleden had afgekeurd.

Op den duur wint de natuur het steeds van de kunst.

Hetzelfde komt maar al te dikwijls met sloten voor. Hoeveel Hollandsche tuinen worden niet door sloten begrensd en hoe weinig wordt er partij van getrokken. Gewoonlijk zijn het minder oogelijke watertjes tusschen twee gladgeschoren graskanten, die het onfrissche er van nog meer doen uitkomen. Het wandelen langs den slootkant wordt dan ook gewoonlijk vermeden. Hoe heel anders zou dat kunnen zijn, wanneer alle slootkanten beplant werden, dan zou men er met genoeg naar kijken en een wandeling er langs zou steeds een nieuw genot opleveren, omdat men iederen dag wat nieuws zag, en ook, wijl visschen, kikkers en andere waterdieren heel wat liever in een begroeiden, dan in een kalen sloot leven.

Daarom lezers van „Buiten” beplant uw vijver- en slootkanten, het buitenleven zal er een genot meer door erlangen.

Ja, maar de kosten, hoor ik al zeggen. Hoeveel kost het wel niet om zoo'n vijverkant geheel te laten vergraven en beplanten? Stelt u gerust, waarde vrager, die kosten zijn weakelijk zoo hoog niet en bedragen niet veel meer dan het jaarlijksche beplanten uwer bloemvakken. De laatste zijn geregeld terugkomende kosten, terwijl gij de eerste maar eens hebt. Maakt u maar niet ongerust, wanneer gij er een tuin op na kunt houden, dan kunt gij ook de oevers der vijver of sloten beplant hebben. Ja, dit kunt gij zelfs laten doen, al mochten u de middelen ontbreken uw tuin zoo te onderhouden als gij wel wenschen zoudt.

Het best laat men de werkzaamheden voor de oeverbeplanting in het najaar uitvoeren, wanneer gewoonlijk het water laag is. Zij beteekenen echter niet heel veel. Men moet de vijver- of slootkant goed laten onspitten en van puin, wanneer zich dit er in bevindt, doen zuiveren. Dan moet de strakke, rechte, of gebogen kant verdwijnen. Hier moet iets aangeplempt en daar wat uitgegraven worden, zoodat de kant een meer afwisselend voorkomen verkrijgt en men op de eene plaats wat dieper en op de andere

BEPLANTE VIJVERKANT.

ondieper water maakt, waardoor aan tal van planten de gelegenheid geboden wordt zich op voldoende en natuurlijke wijze te ontwikkelen. Ook mag de kant niet recht in het water aflopen, maar deze moet min of meer glooiend zijn, zoodat een gedeelte des winters droog staat, iets, waar heel wat oeverplanten van houden.

Heeft men op deze wijze de kanten in orde gebracht, dan laat men ze het best tot vroeg in het voorjaar liggen om dan tot het beplanten over te gaan. In het najaar de oevergewassen te planten zouden wij toch niet durven aanraden. Door het opnemen hebben de wortels en wortelstokken nog al wat te lijden, gaat het nu vriezen, dan zullen zij in de vochtige kanten, gedeeltelijk in ijs komen te staan en allicht kans loopen af te sterven, welk gevaar in het voorjaar niet meer bestaat.

Er zijn heel wat planten, die voor oeverbeplanting kunnen dienen, enkele der meest geschikten willen wij even bespreken. In de eerste plaats komen dan in aanmerking de groote en kleine Lischdodden (*Typha latifolia* en *T. angustifolia*). Beiden vormen krachtige planten, met lange, sierlijk gebogen bladeren, waar tegen het midden van den zomer de groote, bruine, knotsvormige bloeiwijzen tusschen verschijnen, die zooveel aan lampenpoetsers doen denken en voor winterbouquetten bij uitstek geschikt zijn.

Een zeer mooi effect maakt ook de Zwanenbloem (*Butomus umbellatus*), waarvan de zachtroze bloemen, tot elegante schermen vereenigd, tusschen de lijnvormige bladeren prachtig uitkomen.

Voor al vergeten mag, aan den waterkant, niet worden de gele Lisch (*Iris Pseudacorus*), die zich eveneens tot krachtige pollen ontwikkelt, waartusschen de goudgele bloemen een schitterend effect maken. Ook de Duitse Lisch (*Iris Germanica*) en de Japansche (*Iris Kaempferi*) laten zich zeer goed aan een waterkant gebruiken; men moet echter oppassen, dat zij niet met haar wortels in het water staan, doch steeds iets hooger op. Tusschen haar in kan men dan eenige bollen van *Hyacinthus candicans* planten, waarvan de bloemstengels met de fraaie, witte klokken, boven de overige planten uitsteken. Zeer geschikt om vlak aan het water te planten zijn nog

BEPLANTE SINGELKANT (Hortus Leiden).

de Froode Kattenstaart (*Lythrum Salicaria*) en ook de Basterderik (*Epilobium roseum*), die beiden met haar rode bloemen een schitterend effect maken. Houdt men vooral van gele bloemen, dan komen de Dotterbloem (*Caltha palustris*) en de groote Boterbloem (*Ranunculus L. aquatilis*) in aanmerking. Vooral de laatste is zeer fraai en geeft men een enigszins vrije standplaats, dan kunnen zij zich buitengewoon krachtig ontwikkelen en zeer mooie bloeien.

Uitstekend geschikt zijn ook de Valeriaan (*Valeriana officinalis*) en de Moerasspirea (*Spiraea Ulmaria*). De eerste bloeit met schermachtige rose bloempjes, die later gevolgd worden door vruchtjes, die als het ware met fijne, zilverwitte veertjes gekroond zijn; de laatste tooit zich met groote schermen van witte bloemen, die vooral in den zomer tegen het licht groen der overige planten prachtig uitkomen.

Beschikt men over voldoende ruimte en heft men een lange slootkant, dan is geen plant beter dan het Groot Hoefblad (*Potamogeton amplifolius*), dat met haar bij 40 c.M. groote bladeren gedurende den zomer een prachtig effect maakt. De kant wordt dan door de bladeren als het ware geheel af bedekt. In het najaar sterven die af en reeds vroeg in het voorjaar komen, voordat van het blad iets te zien is, de groote spiesvormige bloeiwijzen te voorschijn, hetgeen dan een aardig gezicht geeft.

Naast de hier genoemde planten komen er nog een aantal andere voor oeverbeplanting in aanmerking. Tal van Gras- en Zeegrassoorten kan men tusschen de hooger groeiende plaatsen, ten einde een mooi gevuld geheel te verkrijgen. Door een dergelijke beplanting maakt men de gewoonlijk minder fraaie vijver- en slootkanten tot ware stukjes natuur, waar ieder met plezier naar toe kan kijken en die de eigenaars een doorgaande bron van genot zullen opleveren.

E. Th. W.

CORRESPONDENTIE.

„Bestaan er in ons land uitzicht-torens, belvédères, of iets dergelijks, die even als de Duitse torens van dien aard geëxploiteerd worden?” Antwoord zien wij gaarne tegemoet.